

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Trong s nh ng ng i đ c tôi hôm nay, ít nh t cũng có đ n m t trăm ng i quen em gái tôi.

Tôi nói m t trăm, vì mu n đ cho em tôi đ t i, khi m a xuân l t v trên nh ng mái nhà đ m m, và n ng xuân ch t b ng qua k lá nh ánh sáng chi u l i t nh ng t m lòng c a các thi u n đ ng t .

Ngót b y năm nay, chúng tôi xa nhau, ai bi t em tôi đã qua bao nhiêu cu c th thách, ng i con gái v n đã g y y u s n khi còn ch chung v i chúng tôi?

Và c em n a, em anh , bi t đâu em s l i ch ng đ c anh, đ c chính em, ng c nhiên th y đ i em gi ng in nh thiên truy n anh vi t, và h t c h nghi khi nhìn đ n cái tên ký thân thi t đ i này. Nh ng em s đ đâu đ c anh, g n anh, xa anh, hay không còn g n và xa anh n a, trên đ i này?

Xuân đ n! M a bay! Ng i ta b o nh anh r ng trong tháng giêng t t lạnh s có nhi u đám c i. Anh không tin, mà tin làm sao, vì qua ánh sáng ngày xuân, anh v n th y lòng bu n vô h n.

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Sau b n năm ba tôi m t, tr c hai năm tôi lên t nh h c, em gái tôi, tôi nh đúng th , vào đ i. Cu c đón r c đ u tiên ng ng c a đ i s ng là m t cu c hò h n gi a em tôi và ng i b n trai c a em. Năm đó, em tôi m i lăm tu i. Nh th em tôi còn là ch m bi t đ i n u so sánh v i nh ng thi u n báy gi m i m i ba tu i đã t ra l ch lăm.

Nh ng khách n lâu đ i nh t c a dì gh tôi - em tôi và tôi là đôi con cùng cha khác m - đ c em tôi l c ra và đi đòi h t. Em tôi trang đ m c n th n tr c khi đi, và đi th t lâu. Tôi còn nh mùi n c hoa l n đ u em x t lên tóc, m t th h ng v o não đ c bi t cho mũi tôi lúc b y gi . Dì tôi nhìn em trang đ m thì g t nh ng không ph i là đe n t, mà l i ng ý khen.

Riêng tôi, tôi nh n th y em tôi đã đ i khác. Ng i con gái h H đó có l s p làm nên chuy n gì phi th ng đây. Thành th , h em tôi đi đòi n , là tôi tr n h c đi theo. Chúng tôi "đu i" nhau qua nhi u ph , cu i cùng, em tôi đ n "đòi n " m t ng i con trai nh nh n, xinh đ p, đ ng đ i em m t ph v ng v vù ng ngo i ô.

Ai đã t ng có m t ng i em gái t do, t t hi u lòng tôi lúc đó, m t n a cãm gi n, m t n a e th n, ch s em bi t đ c anh tò mò dò theo. S b t đ c tang ch ng kia càng làm tôi ph c ba tôi là thông minh, khi m t hôm, no thu c phi n r i, ng i nh m m t l i, r i l i m m t ra, b o v i tôi đ ng loay hoay đ nh ăn c p m t cái bánh ng t trên khay:

- Ba bi t con thèm ăn bánh l m, nh ng sao con không xin ba? Ba đ ng m i nghĩ v em Dìn c a con. Ba ch s sau này nó h . T ng nó không đ c t l m. Ch có anh Hai con là t t thôi.

Tôi nũng n u b o ba tôi:

- Th con không t t à ba? Lúc nào ba hút thu c phi n ch ng có con ngay bên là gì. Còn anh Hai thì ch bi t ch y đi ch i.

- Ph i, con t t v i m y cái bánh. Nh ng thôi, các con nh tr i cũng khá c , cái đ a h nh t ba s là con Dìn.

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Và ba tôi đã nói đúng. Tôi cũng nghĩ đúng. Mọt dọt cho tôi khoe cái tài trình thám vớ anh tôi:

- Đ anh bít đi đòi n là gì?

- Là đi bít n, là đi thúc n.

- Là...

Tôi vít c anh tôi xu ng, nói kh :

- Là đi vớ trai, em Dìn nó đi vớ trai đ y.

Anh tôi còn tr, nên cũng hăng hái h i tôi:

- Th t à? Bé th y con Dìn ở đâu? Hay ai b o? Nói mau lên, anh s t ru t nghe l m r i đây!

Tôi k càng thu t l i chuy n và c i b o anh tôi:

- Anh em mình đ c nh cái th ng cu y, cũng thích đ y nh.

Ngày hôm sau, chúng tôi l đi rình, và l b t g p em gái tôi. Nh ng chúng tôi ch trông nhau mà không ai dám ra đánh m ng ng i con trai nh ở nhà đã đ nh. Mãi đ n sau này, tôi m i k p nh n th y chúng tôi nhất gan và vô lý, nh ng lúc t nh ng nh th, thì em gái tôi đã vào đ i!

Em Dì

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Gia đình tôi là cuộc phân tranh ngổ m ngổ m và ra mặt giữa hai phe. Mẹ tôi và dì ghẻ tôi đánh nhau luôn, nhất là từ ngày ba tôi mất. Dì ghẻ tôi đã nhanh nhẹn chiếm hết cửa của cả ba tôi, và khôn khéo sang tên dì ngay từ khi ba tôi còn sống. Mẹ tôi không có cái gì cả, ngoài ba thằng con trai phôi nôi, và cái bàn thờ của ba tôi phôi nôi.

Mẹ tôi bảo dì tôi là con mặt đũa hái củ nâu. Dì tôi chửi phớt cái giọng tích tỵ đi, và trở lại cho mẹ tôi hai tiếng "lái đò". Rồi hai người đánh nhau. Anh Cả tôi chửi can hai người ra, anh Hai tôi đóng cửa cho hàng phố khi thuy, còn em tôi và tôi thì khóc. Chúng tôi không biết ai phải, ai trái, nhưng chúng tôi người nào bệnh mẹ người người tỵ. Em gái tôi phân bua với tôi:

- Mẹ anh tỵ quá, cứ đánh mẹ em luôn.

- Mẹ em tỵ tỵ. Chửi có cửa lòng quyên.

Giữa hai chúng tôi có mặt cái gì ngăn trở. Chúng tôi tuy cùng ở chung một nhà, ăn cùng mâm, nhưng thờ ra thì xa cách. Mẹ tôi tìm đủ cửa khi đi tìm dì tôi xuống, và cứ nhiên, như bắt đũa của mặt thờ khí gì đi để ác và mưu hiểm, người vin ngay lấy câu chuyện theo trai của em tôi để nói bóng gió. Hôm hai người cãi nhau, tôi đứng giữa ra làm chứng. Tôi thấy dì tôi ngồi trên sập, trước mặt mặt cái tráp thờ không vờ, nghĩ rằng khi tôi:

- Có thể chính mặt anh trông thấy con tôi theo trai không?

Tôi không đáp và đưa mặt nhìn em gái tôi đứng thút thít khóc ở xó nhà vì vừa bắt lấy cái tát. Tiếng dì tôi vẫn dần dần:

- Anh cứ nói đi để tôi đánh tan xác nó ra, để không có người đi dỵ!

Mẹ tôi xen vào:

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

- Đ ng có n m m. B o ai không có ng i d y? Không đ c ch m đ n con tôi!

Gi a lúc tôi ch a bi t nói làm sao c , thì em gái tôi ch p tay đ a lên b ng, kín đáo l y tôi m y cái. Lòng th ng m t ng i con gái y u t làm tôi quên h n s hi m khích gi a ng i trong nhà. Tôi đáp r t g n:

- Không, con nói d i đ y ch !

T c thì dì tôi vênh m t lên:

- Nghe n a đi, nghe cái đ nói d i n a đi!

Và t c thì hai cái tát c a m tôi cháy b ng trên má tôi:

- Ai d y mà nói điều, mà hai l i!

Nh ng tôi l i ch còn có m t l i, khi ng i ăn c m v i m tôi:

- Đúng là con Dìn đi v i trai, m . Ban nãy nó l y con đ ng nói.

M tôi l m tôi và im l ng. M t chi u kia, đi h c v , tôi ng c nhiên th y em gái tôi b trí ch t nh con l n n m ngoài sân, nh n m t d i nh ng v t roi mây ch p ba l i. Bên c nh em, nh ng t th v t b a bãi, cái xanh, cái tím, cái vàng, cái lá m . Dì tôi sai anh Hai tôi đ c to lên t ng cái m t. M i l n m t b c th đ c d t, là m t l n roi mây v t xu ng đít em tôi. Tôi ng n ng i nghe cái gi ng nói khôn khéo ng t ngào mà tôi đ c bi t l n th nh t. Nó l t tai và mát lòng quá. Đôi khi ng i con trai g i em tôi là "quý n ng" và t x ng là "k này". Tôi gi u m t b c th vào túi

Em Dì

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

---

r i đem ra h c thu c lòng. Em tôi ch c không mu n nghe l m, nên nh m m t l i. Th c không gì đ p b ng yêu nhau, x u b ng yêu nhau!

- Đ y, em anh, anh x l y. Bây gi ba nó đã ch t r i, tùy anh đ nh li u.

Anh C tôi v n hùng h nên đáp:

- G t gáy bơi vôi, đem trôi sông nó đi!

Em tôi nghe hai ti ng "trôi sông" thì n c n khóc. Dì tôi nóng m t, cúi xu ng, gi t t ng cái áo c a em m c ra. Đ t nhiên không ai b o ai, ba anh em chúng tôi cùng quay m t đi. Riêng tôi, tôi th y n i d y trong lòng n i công ph n đ i v i cách giáo đ c tàn nh n kia. Và su t đ i, tôi không quên đ c cái th m c nh c a m t ng i con gái b x ng c ch vì ph m m t t i r t thông th ng là yêu vì nh d . S đó r t có nh h ng đ n đ i tình ái c a tôi, m t cu c đ i ch toàn th y nh ng dang d vì l tôi không bi t gi trong tay nh ng h nh phúc mau bi n.

Sau tr n đồn hôm y, em tôi tr nên bu n bã. Cu i cùng, dì tôi nh t em tôi vào m t cái bu ng t i, khóa k , ch cho giao ti p v i bên ngoài qua cái c a s nh . Tôi linh c m r ng, tuy chúng tôi đã đ c yên lòng v cách nh t em tôi nh th , m t s gì nghiêm tr ng v n l ng v ng quanh nhà chúng tôi.

Qu nhiên, m t đêm kia th c d y, tôi đ ng trên gác nhìn xu ng đ ng ph , ch t th y m t bóng ng i đ ng đ y trong bóng cây. Ngay lúc đó, cánh c a d i nhà kêu lên, và ng i vú già tay c m m t t gi y tr ng ti n l i phía cái bóng. Tôi ng m nghĩ và hi u bi t. Sáng mai, tôi ch y xu ng nhà, l i căn bu ng nh t em gái tôi, b o em:

- Sao em dám đ a th cho vú già đem cho cái th ng nào đ y?

Em tôi đáp l i b ng m t gi ng c ng quy t, r n r i, m t gi ng nói làm tôi rùng mình, không ng có th có đ c c trên môi ng i con gái m i m i l m tu i:

- Tội vì... em nhỡ ngớ ngi ta quá!

- Thế em không sợ ngớ ngi nhà đánh à?

- Trừ phi anh nói. Nhưng em biết anh tở tở, chắc chắc ng bao giờ anh muốn em khờ hờ; anh còn nhỡ ngày nào chúng ta giờ trâu và ăn gì với nhau không?

Tôi không quên được ngày đó. Nó là cái khoảnh khắc đẹp đẽ của đời tôi mà em tôi vẫn nhớ mãi. Một cánh đồng xanh mướt trên đồi núi, nơi ba giờ chiều đã mờ, vì bóng núi che khuất mặt trời đi lên đó. Chúng tôi thả trâu cho ăn cỏ, lòng thanh thản đợi một buổi sáng đẹp. Đồi lúc tiếng sáo của dân Mường xa vắng, là những thanh âm đẽo nhọt hiu hắt trong cái rừng rã, cô quạnh của linh hồn. Chúng tôi đánh trâu bò lên đồi vào lúc mặt sáng, và trở về nhà khi những vầng chòm còn nởa đọt ngón tay trên đồi núi trúc.

Đàn vịt lội nhau theo hàng một, tở trên đồi núi xanh, làm thành một cái dòng màu xám chòm chòm trong ánh mặt trời hoàng hôn.

Ngoài một người con gái mà tôi nhớ nhất như hương và nhớ nhất, em tôi là người bạn thân nhất của tôi ngày xưa. Chúng tôi cùng đợi lòng mong những chuyện không thể có, em tôi một đọt cỏ mọc căn nhà gỗ trên đồi, và tôi khi khi o hờn, giờ n đờ hờn, đọt cỏ bình yên chăn trâu trên đồi núi.

Hai tôi lấy hoa sim cài lên đầu, lên áo, và cùng cho ruộng hoa sim thơm, tuy thế ra nó vô cùng nhợt nhạt. Chính vì cái chòm mà mây gió còn giữ nguyên màu dĩ vãng đó, chúng tôi lên đồi núi nghe bài thơ tiếng bẻ của sấm sét, đồi núi nhợt nhạt cái tang máu một lần thì nhợt nhạt ra trong cuộc đời chúng tôi: ba tôi một. Cái chòm tiếng của người trái đồi núi với tháng ngày sôi nổi người sấm sét, làm nhợt nhạt khi tôi sinh lòng người n trọt thiên luật không thể cọt người đồi núi gieo ruộng muôn loài.

Đôi sấm sét lội cuồn chúng tôi vẫn những hoàn cảnh khác. Chúng tôi đau đời thì mây gió ngày

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

---

x a d n d n xa v ng bên nh ng gi c m ng ch còn là n i th ng ti c n c n gi a cu c đ i.

Ng i con gái ngây th , vô t i là em tôi ngày x a, bây gi đang yêu th m thi t, yêu mê say và đang phác h a trong óc nh ng b c đ ng li u lĩnh sau này. M t sáng, gi c m c a tôi b c t đ t vì m y ti ng kêu h t ho ng c a dì gh tôi:

- Tr i i, con Dìn nó tr n m t r i!

T t c m i ng i cùng ch y v i i bên dì. Gian bu ng nh t em tôi đã t bao gi b t khóa. R ng c a em tôi b n y n p, bao nhiêu áo qu n cũ, m i đ u m t h t. Tôi ch t nh n th y, tr c quang c nh đó, m t s gi hoang v ng l ùng, m t n i gi l nh l o không h n bu n r u, nh ng kinh ng c.

Dì tôi lẫn mình v t vã kh p nhà. Anh C tôi suy nghĩ v cách tr n đó. Anh Hai tôi thông minh h n, ch y tìm em kh p các xó gi ng giăng đ y m ng nh n. Tôi thì ch bi t yên l ng. B ng tôi đ ý đ n đôi m t c a ba tôi trong b c nh đ t trên bàn th , đôi m t nh qu c nhìn tôi. Nét m t ng i bu n vì sám. Tôi ng nh có s trách c huy n bí nào đó, s trách c chính đáng gieo xu ng tôi, vì tôi là m t k ph m t i: tôi đã quá dung th s th m lén c a em gái tôi.

Cu c tr n đi đ c ngọt ba tháng, thì m t hôm, chúng tôi nghe tin em Dìn b ng i con trai t b . S đ n tuy t đ t ng t đó r t phi n ph c và khó hi u v i tôi. Nh ng anh Hai tôi l i t ra r t t ng t n, kinh nghi m. Anh gi ng cho tôi bi t:

- Đ i phạm yêu nhau mà l y nhau là h ng.

- Th yêu nhau mà không l y nhau là không h ng à anh?

- Cái đó còn tùy m i ng i m t duyên s !

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Câu triết lý vụ v c a anh tôi th mà đúng. Ng i ta yêu nhau ch đ yêu nhau. Ly nhau t c là tham lam, ích k . Mà đã yêu nhau, sao i không th can đ m xa nhau, không th cao th ng ch u d t cái tình đau đ n đ c? ái tình, mà cái tên th hai th gian này là Đau kh , không bao gi cho phép ng i ta đ c th a nguy n.

Ch có cha m m i có quy n đ nh đ t đ c cu c đ i c a con, và "Tr i" mu n th , vì các b c đã ph i mang n ng đ đau, t đ c đ n b ng m t bài tính đ chính h tìm ly con s đáp!

Xa nhau là yêu nhau thêm lên, vì hai trái tim v n t ng nhau đ p đ , nghĩa là v n sung s ng đánh l a đ c nhau, v n m h và... t ng t ng! Em gái tôi không hi u th s , dám li u lĩnh đem cái tu i m i lăm c a mình ra th thách m t chuy n v t lên trí óc, đ i đ t đem mình làm g ng cho ng i sau, cho tôi.

Em tôi đi đ c ba tháng thì dì gh tôi cũng đi theo. Ng i đàn bà này đ ng hoàng đi ra b ng l i c a chính, đem theo t t c nh ng c a c i m hôi, n c m t c a ba tôi. Ng i khách th ng ba m i năm tr i lần l n đ gây chút s nghi p mong manh, không bi t lúc này, th gi i bên kia, có th y r ng, ch nh ng cu c hôn nhân chính đáng m i t o đ c nên nh ng ng i v hi n và con chính đáng? Còn nh ng s ly nhau vì nh c đ c, vì tham v ng, ch là cách t th a mẫn và không có nghĩa gì?

T bao lâu nay, tôi v n tin r ng m tôi sung s ng. Nhi m v m t ng i v hi n, m đ m Vi t Nam đã đ c làm tr n v n, và danh v ng x ng đáng y đ c l p lánh m t ch cao quý nh t trong trái tim ng i. Cái ph n th ng đ n v i ng i tuy quá ch m và khó, nh ng chính s khó và ch m y đã khi n tôi yêu m n n c Nam c a tôi b ng m t t m lòng tr ng đ i, m t m i tình vô song, nh t là quê h ng th hai c a tôi l i không đ c huy hoàng r c r !

M t năm trôi qua. Mùa xuân đ n. Chúng tôi đón T t trong nhà nh , ba anh em cùng ng i quây qu n bên m , quanh m t n i bánh ch ng sôi. Gió bên ngoài rét l m, l t trái nh ng t m lá th p thoáng trong ánh l a t b p chi u ra. M a r i ngoài c a. Bàn th ba tôi sáng tr ng lên d i m t hàng n n đ nghiêm ch nh nh m t toán quân đi chào c . M t m tôi long lanh t. Ng i nhìn vào b p l a, đ u g i gi cao đ che l p đôi m t, chăm chú gi c i, nh ng th c ra là đ che s c m đ ng. Gi a lúc đó, ng i vú già ghé vào tai tôi:

- C u ra cho cô Dìn h i. C u ra m t mình thôi!

Em Dì

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

Tôi ngạc nhiên đứng dậy, nói thác vùi mồm tôi là đi tiều u rồi mồm cựa bên chày ra đứng ng. Tôi thấy em tôi đứng nép dưới hiên mặt nhà ngói i hàng xóm, rét run cầm cập. Tuy không trông rõ mặt và ngói i em, nhưng tôi cũng biết đứng c em gầy và yếu đuối như u l m. Em tôi nhìn tôi rồi hỏi:

- Anh ra có ai biết không? Mẹ em làm gì đây?

Tôi gật đầu chuyển dì tôi bước nhà đi, và đáp:

- Không ai biết cả, vì anh nói dối anh đi tiều u. Cửa nhà đang khóa em, sao em không vào?

- Anh đứng nói cho ai biết em vớ nhé! Em van anh đó. Em xin u hỏi l m. Em l i đây thăm nhà vì em nhớ mẹ, nhớ các anh.

Tôi ngần ngại bước em:

- Thôi em cứ vớ. Mẹ em năm nay ăn Tết ở nhà ông ngoi. Chẳng ai đánh em nữa đâu.

Nhấc mặt em tôi trào ra, em nói gì ng:

- Không, em không vào. Em dặn chúc Tết anh là đó. Xong, em đi...

Tôi hỏi ho ng:

- Em đi đâu?

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

- Em vào Sài Gòn. M i gi t i hôm nay có tàu. Em ch còn ở đây đ c hai gi n a thôi. Năm nay anh có đ c nhi u ti n phong bao không? Ch c bánh ch ng ở nhà ngon l m nh ?

- ở ngon l m, em vào mà ăn!

- Em đã b o em không vào mà i! Em i ở đây c t đ c trông th y anh, và xin anh... m y xu m ng tu i gi i là nh i ngày nào anh m ng tu i em!

Tôi s vào túi, móc ra đ c năm đ ng xu, ng n ng i đ a cho em tôi.

- Anh nghèo l m em .

Em tôi đón l y s ti n, và c i đau đ n:

- Th là nhi u r i anh . Thôi em đi nhé!

Nói đ t, em tôi i vào bóng t i, trong lúc tôi ch t nh ra, h i v i:

- Em... em vào Sài Gòn v i ai?

Tôi b c vào nhà bu n bã, sau khi đ a ng tay áo lên qu t n c m t, gi a lúc m tôi đã đ ng đ y th p h ng trên bàn th ba tôi, vì ti ng pháo giao th a b t đ u n . Xuân v !

M tôi yên l ng kh n kh a, đ n quay i phía chúng tôi, gi ng nói c a ng i nh nh c l i c

Em Dìn

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Năm, 27 Tháng 1 Năm 2011 12:49

---

m t dĩ vãng thi u t i đ p:

- Không bi t con Dìn năm nay bao nhiêu tu i nh ?

Tháng ch p, 1943